

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-32661919-610- 115
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

06.11.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 07/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1624554 sayılı yazınız.
b) 16/09/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1699431 sayılı yazınız.
c) 06/10/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1710225 sayılı yazınız.
ç) 09/10/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1713228 sayılı yazınız.
d) 09/10/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1714399 sayılı yazınız.
e) 10/10/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1715447 sayılı yazınız.
f) 15/10/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1717714 sayılı yazınız.
g) 17/10/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1718631 sayılı yazınız.

7/27596 GK 155
7/33716 GK 12
7/34168 GK 18
7/34392 GK 20
7/34498 GK 20
7/34640 GK 21
7/34643-34645 GK 21
7/34764 GK 23
7/34902 GK 25
7/34906 GK 25

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d-e-f-g)'de kayıtlı yazıyla iletilen İzmir Milletvekili Yüksel TAŞKIN'ın 7/27596, Bursa Milletvekili Kayıhan PALA'nın 7/33716, İstanbul Milletvekili Doğan BEKİN'in 7/34168, Artvin Milletvekili Uğur BAYRAKTUTAN'ın 7/34392, Diyarbakır Milletvekili M. Sezgin TANRIKULU'nun 7/34498, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın TÜRELİ'nin 7/34640, Bitlis Milletvekili Semra ÇAĞLAR GÖKALP'in 7/34643, Muş Milletvekili Sümeyye BOZ'un 7/34644 ve 7/34645, Şanlıurfa Milletvekili Ferit ŞENYAŞAR'ın 7/34764, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/34902 ile Erzurum Milletvekili Meral DANIŞ BEŞTAŞ'ın 7/34906 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (27 Sayfa)

DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ M. SEZGİN TANRIKULU'NUN 7/34498 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Türk eğitim sistemi 1973'te yürürlüğe giren 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile düzenlenmiştir. Bu Kanun; Türk millî eğitim sisteminin düzenlenmesinde esas olan amaç ve ilkeler, eğitim sisteminin genel yapısı, öğretmenlik mesleği, okul bina ve tesisleri, eğitim araç ve gereçleri ile devletin eğitim öğretim alanındaki görev ve sorumluluğuna ilişkin temel hükümleri kapsamaktadır.

Türkiye'de 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'na göre, 1997'den önce zorunlu eğitim 5 yıllık ilkokul dönemini kapsamakta iken, 4306 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Millî Eğitim Temel Kanunu, Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu, Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 24.3.1988 tarihli ve 3418 sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması ve Bazı Kağıt ve İşlemlerden Eğitime Katkı Payı Alınması Hakkında Kanun ile 8 yıllık zorunlu kesintisiz ilköğretim uygulamasına geçilmiştir. Bu düzenleme ile ilkokul ve ortaokul kademeleri birleştirilerek kesintisiz sekiz yıllık ilköğretim modeli oluşturulmuş ve mezunlara ilköğretim diploması verilmesi sağlanmıştır. 2012'de İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nda yapılan değişiklikle 8 yıllık zorunlu kesintisiz eğitimden 12 yıllık zorunlu kademeli eğitime geçilmiştir.

Eğitim sistemimizin temel amacı, tüm bireylerin yaşamı boyunca kapsayıcı ve nitelikli bir eğitime erişimini sağlamak; düşünme, algılama, problem çözme yeteneği gelişmiş, özgüven ve sorumluluk duygusuna, girişimcilik ve yenilikçilik özelliklerine sahip, demokratik değerleri ve millî kültürü özümsemiş, paylaşma ve iletişime açık, sanat ve estetik duyguları güçlü, teknoloji kullanımına yatkın, çağın gerektirdiği bilgi farkındalığı yüksek, üretken ve mutlu bireyler yetiştirmektir. Öğretim programları toplumsal ihtiyaç ve bilimsel gelişmeler ışığında sadece belli bir aralıkta değil sürekli olarak güncellenmekte ve geliştirilmektedir. Bu durum program geliştirme süreçlerinin doğal seyridir. Program geliştirme çalışmaları süreçte edinilen tecrübe, uygulama dönütleri, yeni gelişmeler, ihtiyaç analizleri kapsamında birikimli bir biçimde ilerlemekte olup bir önceki çalışmalar üzerine inşa edilmektedir. Bunun yanı sıra tüm öğretim programlarımız 1739 sayılı Kanun'da belirtilen Türk Millî Eğitiminin temel ilkelerine uygun bir biçimde geliştirilmektedir.

Kadın ve erkeklerin toplumdaki hak ve fırsatlardan eşit şekilde yararlanmaları; eğitim, sağlık ve istihdam gibi temel alanlarda eşit fırsatlara sahip olmaları ve ayrımcılığa uğramamaları öğretim programları ve ders kitaplarında öncelikle esas alınmaktadır. Bunun yanı sıra toplumda üstlendikleri roller ve karşılaştıkları durumlar ise sorumluluk ve fırsat eşitliği ilkeleri doğrultusunda ele alınmaktadır. Bu bağlamda uygulanmakta olan haftalık ders çizelgelerinde soru önergesinde ifade edilen başlıkta bir ders bulunmamaktadır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında geliştirilen öğretim programlarında "toplumsal cinsiyet eşitliği" kavramından hareketle belirlenmiş bir içerik yer almamakla birlikte disiplinler özelinde hazırlanan öğretim programlarının çerçevesini oluşturan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'nde; ötekileştirici veya ayrıştırıcı bir tutumu önleyen; hak ve özgürlükleri, eşitliği, etik davranmayı, hakkaniyeti, önyargısızlığı, ölçülülük ve liyakati kapsayan "adalet" değeri temel değerlerden biri olarak ele alınmaktadır.

Bununla birlikte iddia edildiği gibi öğretim programlarında kadın kimliğinin sadece “korunmaya muhtaç bireyler” ve “aile çerçevesi” kapsamında tanımlanması gibi bir durum söz konusu değildir.

Taşınmalı eğitim uygulamasına yönelik iş ve işlemler, Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği’nin “Amaç” başlıklı 1. maddesinde yer alan “1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile tanınan eğitim hakkından yoksun kalması muhtemel ilköğretim, ortaöğretim ve özel eğitim okul/kurum/sınıflarına devam eden öğrenciler ile yaygın eğitim hizmetinden yararlanan özel eğitim kursiyerlerinin resmî okul/kurumlara taşıma yoluyla eğitime erişimlerini sağlamak için gerekli usul ve esasları belirlemektir.” ile “Planlama komisyonunun görevleri” başlıklı 6. maddesinin (b) bendinde yer alan “Taşıma merkezi okula uzaklığı 30 kilometreden fazla olan, taşınması ekonomik olmayan, iklimi veya ulaşım şartları taşımaya elverişsiz olan yerleşim birimlerinde ikamet eden ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerini, zorunlu olarak yatılı bölge ortaokulları ve pansiyonlu okullara yerleştirdikten sonra taşıma hizmetinden faydalanacakları ve öğrencisi taşınacak yerleşim birimlerini gruplandırarak taşıma merkezi okul/kurumları belirlemek” hükümleri doğrultusunda taşıma merkezi okula uzaklığı 30 kilometreden fazla olan yerleşim birimlerindeki ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri, öncelikli olarak yatılı bölge okulları ve pansiyonlara yerleştirilmektedir. Bu kapsamda pansiyona yerleştirelemeyen öğrencilerin taşınmasına devam edilmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği gereği, Millî Eğitim Temel Kanunu ile tanınan eğitim hakkından yoksun kalması muhtemel ilköğretim, ortaöğretim ve özel eğitim okul/kurum/sınıflarına devam eden öğrenciler ile yaygın eğitim hizmetinden yararlanan özel eğitim kursiyerlerinin resmî okul/kurumlara taşıma yoluyla eğitime erişimleri sağlanmaktadır. Bununla beraber Öğrenci Taşıma Uygulaması kapsamında taşınan ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri ile ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine taşıma yoluyla eğitim kapsamında öğle yemeği verilen okullarda açılan özel eğitim sınıflarına devam eden öğrencilere ücretsiz öğle yemeği hizmeti sunulmakta olup taşıma merkezi okul müdürlüklerince, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı verileri de dikkate alınarak belirlenen öğrencilere de ücretsiz öğle yemeği hizmeti sunulmaktadır.

Bakanlığımızın Stratejik Plan’ı eğitim öğretimde politikalar geliştirmek ve faaliyetlerin plan ve program dâhilinde yürütülmesini sağlamak amacıyla; Cumhurbaşkanlığı Programı, Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı, Cumhurbaşkanlığı Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu önerileri, Kalkınma Planları ve Orta Vadeli Programa bağlı olarak hazırlanmaktadır.

Bakanlığımızın 2024-2028 Stratejik Planı ile bireylerin bilgi, beceri ve yetkinliklerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı, 2024). Günümüz ihtiyaçlarına uygun olarak genel, meslekî ve teknik eğitim programları hazırlanmaktadır. Eğitime erişim ve hakkaniyet ilkesi gereğince farklı yetenek ve ihtiyaçlara sahip bireylerin yaygın eğitimden aktif olarak yararlanması amaçlanmaktadır. Gelişen ve değişen ihtiyaçlar doğrultusunda eğitim politikalarının da geliştirilmesi ve yenilenmesi son derece doğal kabul edilmelidir. Nitekim yukarıda da görüldüğü gibi gelişen ve değişen koşullar çerçevesinde yıllar içinde zorunlu eğitime ilişkin birtakım kararlar alınmış ve uygulamaya konmuştur.

2012-2013 eğitim öğretim yılında ortaöğretimde kız çocuklarının okullaşma oranları %69,31 iken, 2024-2025 eğitim öğretim yılında ortaöğretimde kız çocuklarının düzeltilmiş net okullaşma oranı %89,20’ye yükselmiştir.

Bakanlığımız, eğitime katılımı artırmak ve devamsızlık oranlarını azaltmak amacıyla çeşitli önleyici ve destekleyici politika ve faaliyetler yürütmektedir. Bu kapsamda, Avrupa Birliği IPA-II programı çerçevesinde geliştirilen ve Genel Müdürlüğümüzün faydalanıcısı

olduğu Ortaöğretimde Devam ve Okullaşma Oranlarının Artırılması Projesi (ODAP), öğrencilerin okullaşma oranlarının yükseltilmesi ve okuldan erken ayrılmaların önlenmesi amacıyla hayata geçirilmiştir. Aralık 2021-Haziran 2024 tarihleri arasında 14 ilde 50 pilot okulda uygulanan proje kapsamında; okul terkini önlemeye yönelik kapsamlı bir önleme, müdahale ve telafi modeli geliştirilmiş, bu modelin uygulanmasına ilişkin okul temelli eylem planları hazırlanmış ve öğretmenler ile yöneticilere yönelik eğitimler gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, risk altındaki öğrencilerin erken tespiti için çoklu veri noktalarını dikkate alan bir erken uyarı sistemi geliştirilmiş ve pilot okullarda uygulanmıştır. Öğrencilerin eğitime olan ilgisini artırmak amacıyla drama, sanat, müzik, mentörlük, atölye çalışmaları ve telafi eğitimi gibi çeşitli okul içi ve dışı etkinlikler planlanmıştır. Bu proje sayesinde öğrencilerin açık liseye geçişine neden olabilecek devamsızlık ve düşük aidiyet duygusu gibi risk faktörlerine karşı etkili, yapısal ve sürdürülebilir müdahale mekanizmaları oluşturulmuştur.

Ortaöğretim Genel Müdürlüğü tarafından, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı iş birliği ile öğrencilerin okul terklerini önlemeye ve devamsızlık oranlarını azaltmaya yönelik Eğitime Katılım ve Devamsızlığı İzleme Projesi hayata geçirilmiştir. Proje; erken okul terki ve devamsızlık oranlarının yüksek olduğu 15 il ve 75 okulda uygulanmakta olup bu okullarda öğrenim gören risk altındaki öğrencilerin erken dönemde tespit edilmesini, gerekli psikososyal ve akademik desteklerin zamanında sunulmasını ve öğrencilerin örgün eğitime devamlarının sağlanmasını hedeflemektedir. Özellikle devamsızlık, düşük akademik başarı, disiplin sorunları ve sosyal riskler gibi çeşitli göstergeler üzerinden öğrencilerin risk durumunu analiz ederek, okul yönetimlerinin ve rehberlik servislerinin müdahale planlarını oluşturmasına olanak sağlamaktadır. Bu sayede, açık liseye geçişe neden olabilecek risk faktörleri erkenden belirlenerek öğrencinin örgün eğitimde kalması desteklenmektedir. Proje aynı zamanda okul, ilçe ve il düzeyinde çok paydaşlı bir izleme ve yönlendirme süreci içerdiğinden, öğrencinin sadece akademik değil, sosyal ve duygusal gelişimi de dikkate alınarak bütüncül bir yaklaşımla desteklenmesini mümkün kılmaktadır.